

злісну непокору законній вимозі поліцейського; припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень [2, ст. 45].

Засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії, застосовуються для відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною; припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень.

Призначення засобів примусової зупинки транспорту полягає у застосованні для примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського щодо зупинки транспортного засобу, або якщо дії водія транспортного засобу створюють загрозу життю чи здоров'ю людини.

Пристрої, гранати, боеприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень застосовуються у випадку затримання особи; звільнення особи, незаконно позбавленої свободи, яка знаходиться у приміщенні [2, ст. 45].

З метою відбиття нападу на поліцейського, іншу особу та/або об'єкт, що перебуває під охороною; відбиття нападу тварини, що загрожує життю і здоров'ю особи чи поліцейського поліцейськими застосовуються електрошокові пристрої контактної та контактано-дистанційної дії [5, с. 87].

Водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби застосовуються для припинення групового порушення громадського порядку чи масових заворушень; відбиття групового нападу, що загрожує життю та здоров'ю людей; примусової зупинки транспортного засобу, водій якого не виконав законні вимоги поліцейського зупинитися; затримання озброєної особи, яка підозрюється у вчиненні злочину.

Під час патрулювання; переслідування та затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення застосовуються службові собаки та службові коні.

Підводячи підсумок вище викладеному, необхідно зазначити, що питання застосування спеціальних засобів поліцейськими під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки залишається край актуальним на сьогодні. Аналіз переліку спеціальних засобів, які були на озброєнні у працівників міліції, та переліку спеціальних засобів, які перебувають на озброєнні у працівників поліції України, показав, що останній більш повний та сучасний. Так, наприклад, були додані

спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби, засоби акустичного та мікрохвильового впливу, засоби, споряджені безпечними димоутворюючими препаратами. Водночас, варто зацентувати увагу на тому, що саме ці спеціальні засоби є основними, проте тактика та методика їх застосування на разі офіційно ще не визначена. Тому у подальших наукових розробках планується приділити увагу застосуванню на практиці вище вказаних спеціальних засобів під час забезпечення громадського порядку та громадської безпеки.

Також виникає необхідність досліджувати вказане питання у зв'язку із змінами в законодавстві, що супроводжуються триваючими реформаціями в системі органів внутрішніх справ України. Адже, основним завданням кожного працівника Національної поліції України є забезпечення громадської безпеки та громадського порядку.

Література:

1. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 № 565-XII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/565-12> - Назва з екрану.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page?text=%E1%E5%F1%B3%E4%E8> - Назва з екрану.
3. Тактико-спеціальна та психологічна підготовка працівників ОВС в системі службової підготовки: методичні рекомендації / В.Р. Булачек, Ю.Р. Йосипів, М.О. Лиса, М.В. Моргун, Н.О. Пряхіна, В.М. Синенький, О.І. Тьорло - Львів: ЛьвДУВС, 2013. - 158 с.
4. Методичні рекомендації про дії працівників органів і підрозділів внутрішніх справ в типових та екстремальних ситуаціях - НАВС. 2013 - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/ad/pro_dii_pracivnuk.pdf - Назва з екрану.
5. Криволапчук О.В., Васильєв А.С. Тактика дій працівника міліції у типових та екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків із охорони громадського порядку: Навч.Ометод. посібник. - К.: ВПЦ МВС України, 2006. - 133 с.

Герасценко О.С.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної
та вогневої підготовки ОДУВС
Надійшла до редакції: 16.01.2016*

УДК 347.73:35.073.526 (477)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНИ

Голоядова Т. О.

У системі державного управління є необхідність розроблення незалежного аудиту державних фінансів в механізмі фінансового контролю. Щоб забезпечити ефективне функціонування внутрішнього аудиту згідно зі стандартами ЄС необхідні кваліфіковані кадри для проведення експертної оцінки функцій державного органу. Внутрішній аудитор повинен підтвердити свої знання сертифікатом відповідного зразка. Важливим елементом є розроблення та застосування нових форм, методології сертифікації державних внутрішніх аудиторів.

Ключові слова: фінансовий аудит, державний аудитор, стандарти ЄС, сертифікація, внутрішній контроль.

В системе государственного управления появляется необходимость разработки независимого аудита государственных финансов в механизме финансового контроля. Чтобы обеспечить эффективное функционирование внутреннего аудита в соответствии со стандартами ЕС необходимы квалифицированные кадры для проведения экспертной оценки функций государственного органа. Внутренний аудитор должен подтвердить свои знания сертификатом соответствующего образца. Важным элементом является разработка и применение новых форм, методологии сертификации государственных внутренних аудиторов.

Ключевые слова: финансовый аудит, государственный аудитор, стандарты ЕС, сертификация, внутренний контроль.

© Т.О. Голоядова, 2016

ственний аудитор, стандарти ЄС, сертифікація, внутрішній контроль.

In the system of state administration there is a need to develop an independent audit of state finance in the mechanism of financial control. To ensure effective functioning of the internal audit in accordance with the EU standards qualified staff is needed to have the functions of the state authority reviewed.

Professional Standards Committee assists the Supreme Audit Institutions in Ukraine in using international standards. The knowledge of the internal auditor should be correspondingly certified.

Development and application of new forms, methodology of state internal auditors' certification are important elements.

State financial control adds to strengthening of the financial position of the state, introduction of the determined financial policy and ensuring financial security of the state.

The essence and scope of the state financial control in Ukraine are defined by the Law of Ukraine On Main Principles of State Financial Control in Ukraine (1). State financial control is provided by the state financial control authority through the state financial audit, verification of state procurement and inspection. According to Art. 4 of this Law, inspection is carried out by the state financial control authority by means of an audit and involves a documentary and ex post review of a certain complex or of specific issues of financial and economic activity of the controlled institution, which should ensure detecting violations of legislation in force, identifying guilty officials or those financially responsible who have committed them.

Keywords: financial audit, the state auditor, EU standards, certification, internal control.

Державний фінансовий контроль сприяє зміцненню фінансового становища держави, впровадженню визначеної фінансової політики та забезпеченню фінансової безпеки держави. Сутність та сфера державного фінансового контролю в Україні визначено у Законі України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” (1). Державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель та інспектування. Згідно ст.4 цього Закону, інспектування здійснюється органом державного фінансового контролю у формі ревізії та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб. І. Стефанюк вважає, що недоцільно розвивати державний фінансовий контроль у напрямку вдосконалення інспектування. (11) Відповідно ст.3 Закону України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізу органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Фахівці Європ Фахівці Європей-

ської Комісії по впровадженню державного внутрішнього фінансового контролю в країнах членах ЄС вважають що державний фінансовий контроль реалізується відповідно до міжнародних стандартів - INTOSAI, Меморандуму Інституту внутрішніх аудиторів щодо внутрішнього аудиту в Європі.

Аналіз наукових праць і публікацій. Значний внесок внесли О. І. Барановський, А. Богомолов, Ф. Бутинець, М. В. Дереконь, І. Дрозд, Т. О. Каменська, І. Б. Слободяник, І. Б. Стефанюк, О. А. Петрик, Т. В. Федченко, В. Г. Швець. До зарубіжних вчених, які досліджували проблематику аудиту як виду фінансового контролю відносять Р. Адамс, Дж. Лоббек, Дж. Ваттс, В. Вільсон, Л. Олофсон, Дж. Робертсон, К. Стентон та інши.

Згідно Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю до 2017 року, ухваленої Кабінетом Міністрів України, визначаються методологічні та організаційні засади державного внутрішнього фінансового контролю направлені на поліпшення бюджетного процесу, підвищення ефективності функціонування державних фінансів (законе, економічне, результативне та прозоре) та системного вдосконалення діяльності органів державного й комунального секторів. (5) .Базовим принципом державного внутрішнього фінансового контролю є чітке розмежування внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту, а саме: внутрішній аудит визначає як здійснюється внутрішній контроль. Згідно ст. 3 Закону “Про аудиторську діяльність” в ред. від 01.01.2016р, аудит - це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах ті відповідність вимогам законом України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів. Аналізуючи наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження стандартів внутрішнього аудиту” від 04.10.2011 №1247 в ред. від 23.01.2015р ці стандарти розроблені з метою визначення єдиних підходів до організації та проведення внутрішнього аудиту, підготовки аудиторських звітів, висновків та рекомендацій у міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади, її територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, оцінки якості такого аудиту. Сфера застосування внутрішнього аудиту охоплює такі напрями діяльності:

- оцінка діяльності установи щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах

- ефективності планування виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, якості надання адміністративних послуг.

Стандарти аудиту приймаються на основі Стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів з дотримання вимог Закону “Про аудиторську діяльність” (2), Закону “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”. Метою Внутрішнього аудиту є надання незалежних та об'єктивних рекомендацій і консультацій, спрямованих на підвищення ефективності процесів управління, удосконалення діяльності органів державного та комунального секторів. Внутрішній аудит може проводитися централізовано та децентралізовано

уповноваженим самостійним підрозділом, підпорядкованим безпосередньо керівництву державного органу, але функціонально незалежним від нього. Відповідно ст. 26 Бюджетного Кодексу України, внутрішнім контролем є комплекс заходів, що застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності бюджетної установи та її підвідомчих установ. Внутрішнім аудитом є діяльність підрозділу внутрішнього аудиту в бюджетній установі, спрямована запобіганню фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності бюджетної установи та її підвідомчих їй бюджетних установ. (4) Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю. Державний аудитор не лише досліджує фінансові звіти й бухгалтерські документи, але й проводить контрольні заходи. Аудитору забороняється використовувати свої повноваження з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб. Аудитором не може бути особа, яка має не погашену або не зняту судимість за вчинення злочину або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення. (2) Завдяки внутрішньому аудиту забезпечується неупереджена й об'єктивна оцінка відповідального та ефективного управління державними фінансами розпорядниками бюджетних коштів. Державна фінансова інспекція України проводить консультативну, роз'яснювальну, методологічну роботу, конференції та семінари для внутрішніх аудиторів, керівників та вживає інші заходи для розвитку внутрішнього аудиту. (5) Це основні заходи з приведення внутрішнього аудиту у відповідність із стандартами ЄС, кваліфікаційні вимоги до посади внутрішнього аудитора є наявність сертифіката внутрішнього аудитора, вища освіта та управлінський досвід. Серед професійних міжнародних організацій, що займається сертифікацією внутрішніх аудиторів - це Міжнародний інститут внутрішніх аудиторів (INSTITUTE OF INTERNAL AUDITORS). (14) Сертифікат CIA - єдиний загальноприйнятий міжнародний сертифікат для внутрішніх аудиторів, які працюють у державному секторі (Certified Internal Auditor, CIA)

В Україні сертифікація (визначення кваліфікаційної придатності на заняття аудиторською діяльністю) аудиторів здійснюється Аудиторською палатою України, порядок сертифікації аудиторів, які здійснюватимуть аудит банків, затверджується Аудиторською палатою України за погодженням з Національним Банком України згідно ст.10 Закону України "Про аудиторську діяльність". Положення про сертифікацію аудиторів, затверджено рішенням Аудиторської палати України №178/6 зі змінами від 28.11.2013р визначає кваліфікаційні вимоги та порядок подання документів, а також методичне забезпечення кваліфікаційних іспитів.

Висновки:

Від використання можливостей державного аудиту у сфері фінансів залежить ефективність функціонування фінансової системи України, тому основними завданнями державного аудиту є:

1)забезпечувати належне-економічне, ефективне, результативне та прозоре управління державними фінансами, здійснення аудиту надання і використання пільг з оподаткування, обслуговування та погашення

державного боргу, використання коштів позабюджетних фондів і банках та інших кредитно-фінансових установах.

2) впровадження нових методологічних напрямів державного аудиту, підготовка експертно-аналітичних висновків, нормативно-правових актів фінансового характеру, розроблення пропозицій з усунення виявлених недоліків законодавства 3)запровадити механізми сертифікації державних внутрішніх аудиторів в Україні, а саме: встановлення кваліфікаційних вимог до освіти, стажу, обов'язкового проходження навчання методологію внутрішнього аудиту відповідно до стандартів ЄС.

4)визначити Міністерство Фінансів України органом, відповідальним за сертифікацію. Перелік функцій Міністерства Фінансів України потрібно доповнити функцією дослідження управлінських процесів та відповідністю загальних і прикладних контролів. Доопрацювання відомчих нормативних документів міністерства у сфері внутрішнього аудиту сформує правові засади проведення внутрішнього аудиту в установах і організаціях системи управління Міністерства Фінансів України.

Література

1.Законі України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" №5463-VI від 16.10.2012р в ред. від 28.12.2015р {Електронний ресурс} Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua/go/2939-12>

2.Закону України "Про аудиторську діяльність" №3125-12 в ред. від 01.01.2016р {Електронний ресурс} Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/3125-12>

3.Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження стандартів внутрішнього аудиту" від 04.10.2011р №1247 в ред. від 23.01.2015р 4.Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010р №2456-VI в ред. від 01.01.2016р {Електронний ресурс }Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>

5.Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року, розпорядження Кабінету Міністрів України від24.05.2005р №158-р в ред.від 17.09.2011р {Електронний ресурс } Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-p>

6.Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту, наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011р №1217 {Електронний ресурс } Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1195-11>

7.Андрєєв П. П.Внутрішній державний фінансовий контроль в Україні: європейські підходи та вимоги. //Фінансова безпека України: зб.наук.праць за матер.наук.-прак. конф.16-18 травня 2013р-м.Івано-Франківськ,2013-с.6-11

8.Гулько В. В. Удосконалення механізму державного фінансового контролю в Україні /В.В.Гулько/ Актуальні проблеми економіки.-2010-№12(114)-с.181-185

9.Дрозд І. Професійна етика внутрішнього аудитора державних фінансів /І.Дрозд/ Фінансовий контроль.-2009.-№1.-с41-44

10.Синкова О. М. До проблеми організаційно-правового забезпечення розвитку державного внутрішнього аудиту /О.М. Синкова //Часопис Київського університету права.-2013.-№1-с.111-114

11.Стефанюк І. Б.Методологічні засади функціонування системи державного внутрішнього фінансового контролю в Україні. /І.Б.Стефанюк// Фінанси України.-2011.-№6.-с.84-102

12.Федченко Т. В. Система державного аудиту ефективності виконання бюджетних програм:дис...канд.екон.наук:08.00.08/Федченко Тетяна Володимирівна - До-

нецьк, 2011-274с.

13.Футоранська Ю. М. Внутрішній аудит як складова системи управління державними видатками Ю.М.Футоранська Фінанси України "Акад.фін.управління"-К.,2010-с.357-415

14.Чечуліна О. О. Європейський досвід внутрішнього аудиту /О.О.Чечуліна//Фінансовий контроль.-2011-№7-с.6-11

Голоядова Т. О.

кандидат юридичних наук, доцент
Викладач кафедри конституційного
права та державного управління

Інституту національного та міжнародного права
Міжнародного гуманітарного університету
Надійшла до редакції: 27.12.2015

УДК 159.9:35.08

РОЛЬ КЕРІВНИКА В ПРОФІЛАКТИЦІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ СЕРЕД ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Матієнко Т. В.

Найважливішою складовою становлення та розвитку інституту державної служби із зазначеними вище характеристиками є якісна професійна діяльність осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Професіоналізм державних службовців відіграє помітну роль у формуванні довіри громадян до органів державної влади, налагодженні соціального діалогу в суспільстві, результативному вирішенні проблем як регіонального, так і загальнодержавного масштабів, виробленні та прийнятті максимально для суспільства управлінських рішень. Тому професійна діяльність державного службовця, який прагне досягти високого рівня професіоналізму, вимагає спеціальної освітньої підготовки, постійного розвитку професійних навиків, стійких моральних переконань та чітко визначених життєвих та професійних цінностей, перманентного удосконалення набутих знань та саморозвитку. Тому зростає роль і значення професійної основи керівників державних установ. Наділення керівника у сфері державної служби всією повнотою розпорядчої влади щодо підлеглих і його персональна відповідальність перед державою за всі сторони життєдіяльності підпорядкованого колективу зобов'язує його докладати максимум зусиль для збереження життя, фізичного та психічного здоров'я державних службовців.

Ключові слова: професіоналізм, державні службовці, управлінські рішення, державна служба, професійна деформація.

Одним из факторов становления и развития института государственной службы является профессиональная деятельность служащих. Профессионализм государственных служащих играет значительную роль в формировании доверия граждан к органам государственной службы, установлении социального диалога в обществе и разрешении проблем как регионального так и государственного уровня и принятию управленческих решений. Поэтому подготовка государственного служащего требует специальной образовательной базы, постоянного развития профессиональных навыков, устойчивых моральных убеждений, жизненных и профессиональных принципов, совершенствование приобретённых знаний. В следствии этого, возрастает роль и значение профессиональной основы руководителей государственных служб. Увеличивается персональная ответственность руководителя, перед государством за деятельность подчиненного коллектива и обязывает его прилагать максимум усилий для сохранения физического и психического здоровья его подчиненных.

Ключевые слова: профессионализм, государствен-

ные служащие, управленческие решения, государственная служба, профессиональная деформация.

One of the factors of formation and development of the institute of public service is a professional activity of employees. The professionalism of civil servants plays a significant role in the formation of citizens' trust towards the public service bodies, in the establishment of social dialogue in the community and in solving the problems at regional and state level, and in taking management decisions. Therefore, the civil servant training requires special educational preparation, continuous skills development, sustainable moral beliefs, life and professional principles, improvement of acquired knowledge. Consequently, the role and importance of the professional foundations of public service managers grows up. The personal manager becomes more responsible to the State for the activity of the subordinate staff and he is obliged to make every effort to preserve the physical and mental health of his employees. Heads of departments are recommended to pay attention to the easily excitable, inflammatory, conflict or, conversely, closed, sensitive, over timid and shy government officials. Under the risk are those who show arrogance, superiority, try to stand out among the others, or vice versa, have become the subject of jokes, mockery, those who make senseless acts and have inadequate behavior.

As the subject of professional deformation prevention of subordinate officers, the head must learn the experience of other heads in the sphere of the civil service. Systematization and promptly used experience of others is an essential condition for the scientific organization of head's activity.

Another condition for enlarging the head's efficiency towards preventing the professional deformation of civil servants is the sense of responsibility for the results of his/her activity.

The manager should be responsive to their subordinates, respect their identity, accept their flaws and successes as his/her own, constantly worry about them and about improving the conditions of their work and life. Moreover, the status of the head requires assessing the work of subordinates, their encouragement or punishment, permanent decision making to meet or not to meet the needs of civil servants. All these condition can be a general basis for the interpersonal stress erection.

Key words: professionalism, civil servants, management decisions, state service, professional deformation.

Постановка проблеми. У сучасних умовах соціальної нестабільності і кардинальних змін в українському